

торый постоянно обновляется. На сайте периодически проводятся конкурсы для детских писателей, например «Алискины рассказы». Однако портал «Белый мамонт» оригинален, прежде всего, в плане оформления: на его страницах широко используются мультимедийные компоненты (видео, аудио, анимация) и активно реализуется возможность обсуждения и комментирования прочитанных произведений.

Довольно любопытным является сетевой журнал «Картинки в паутинке» (<http://kartinki.netslova.ru>) для совсем маленьких читателей (2–5 лет) и их родителей. Журнал содержит короткие и доступные стихи для малышей с красочными иллюстрациями, сказки, мастер-классы (легкие поделки для детей), конкурсы, есть даже тематический «Новогодний номер» (№ 6, 2006 г.). Однако, начавший свое существование в 2006 году, в последние годы журнал довольно редко обновляется, новые номера выходят не чаще 1 раза в год, а архив журнала составляет всего 15 номеров.

И все же все вышеперечисленные интернет-журналы периодически обновляются, содержат электронные библиотеки и архивы ранее опубликованных произведений и могут стать хорошим подспорьем в воспитании детей. Однако есть нюансы в работе с материалами сетевых журналов: необходимо хорошее владение компьютером и Интернетом, а также зачастую желательное наличие возможности распечатки значительного количества материалов, поскольку литературные тексты, особенно объемные, не всегда удобно и полезно читать в электронной версии, тем более маленьким читателям. В заключение, учитывая специфику сетевых изданий для детей, хочется особо отметить тот факт, что литературно-художественные детские интернет-журналы нацелены, прежде всего, на взрослую аудиторию, занимающуюся воспитанием подрастающего поколения.

Галіна Багданава

Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт

МАСТАЦТВА ЯК СРОДАК КРЫШТАЛІЗАЦЫІ СВЕТАПОГЛЯДУ (МАГЧЫМАСЦІ АРТ-ЖУРНАЛІСТЫКІ)

Ідэалогію ў мінулым стагоддзі ўспрымалі часта як супрацьстаянне, ваяўнічасць. Але ж ідэалогія – гэта найперш сцвярджэнне чалавека ў гэтым свеце і ў грамадстве і, як вельмі трапна вызначыла ў адным з інтэрв’ю, якое рыхтуецца да друку, прарэктар Беларускай дзяржаўнай

акадэміі мастацтваў кандыдат мастацтвазнаўства Алена Бохан, гэта «выкрышталізаваны светапогляд». Сёння, калі яшчэ свежыя ўспаміны пра памкненні змусіць усіх мысліць аднолькава і маршыраваць у нагу, моладзь, асабліва творчая, вельмі насцярожана ставіцца да партый і нават грамадскіх аб'яднанняў. Але замена заўжды знойдзецца. Гэта выдатна пацвердзіў нядаўні праект «Avant garte. Ад квадрата да аб'екта», які быў прымеркаваны да Чэмпіянату свету па хакеі і складаўся адразу з некалькіх экспазіцый, дзе можна было ўбачыць авангардныя творы XX стагоддзя і сучасныя інтэрактыўныя праекты, арт-аб'екты, інсталяцыі, відэа-арт, графіку, жывапіс, скульптуру, фота, дызайн і г. д. Творы экспанаваліся не толькі ў сценах Музея сучаснага выяўленчага мастацтва, у выставачнай зале на праспекце Пераможцаў, але і на плошчы Якуба Коласа. Гэта максімальна пашырыла кола гледачоў. Практычна ўсе беларускія друкаваныя перыядычныя выданні зафіксавалі гэтую падзею на сваіх старонках. Тэлебачанне, радыё, інтэрнэт таксама не засталіся ў баку. Але аналіз публікацый сведчыць пра тое, што пераважная большасць з іх носіць рэкламны характар. Хаця творы, экспанаваныя на выстаўках, былі створаны ў перыяд дэідэалагізацыі грамадства, у некаторых з іх вельмі дакладна быў адлюстраваны якраз момант дэструктуалізацыі вобразнага мыслення, а значыць і светапогляду. Кафедра літаратурна-мастацкай крытыкі ў межах праекта CATHEDRA, які публікуецца ў часопісе «Маладосць», прапанавала студэнтам Інстытута журналістыкі, якія вывучаюць гісторыю мастацтва, выказаць сваё меркаванне пра тыя творы, якія найбольш уразілі іх на вышэйзгаданых выстаўках. Высветлілася, што, нават аналізуючы творы з дэструктыўным вобразным ладам, маладыя людзі шукаюць вытлумачэнне іх з'яўлення, робяць спробу аднавіць страчаную гармонію светаўспрымання. Гэта ілюструюць публікацыі для рубрыкі CATHEDRA і ў часопісе «Маладосць» № 7 за 2014 год паводле твораў, экспанаваных на Маладзёжнай выстаўцы «Да 35», што працавала ў Палацы мастацтва вясной 2014 года. З аднаго боку, у гэтую экспазіцыю трапілі сапраўды лепшыя творы маладых мастакоў, якія засведчылі, што на сённяшні дзень у сістэме постпостмадэрнізму, ці ў дачыненні да беларускага мастацтва посттрадыцыі, вызначальным для творцаў робіцца не адмаўленне ад традыцый (авангард), не яшчэ нядаўна актуальная дэструктуалізацыя вобразаў, а пошук хараства і гармоніі, крышталізацыя светапогляду на аснове па-новаму, суб'ектыўна пераасэнсаваных традыцый. Студэнты Інстытута журналістыкі прадэманстравалі магчымасці *арт-журналістыкі* не толькі ў рэкламаванні, але і ў асэнсаванні новых мастацкіх твораў. Параў-

ноўваючы публікацыі ў іншых выданнях пра гэтую выставу («Звязда», «Настаўніцкая газета», «Культура», «Мастацтва» і інш.) з матэрыяламі ў «Маладосці», можна зазначыць, што для папулярызацыі сучаснага беларускага мастацтва і мастацтва ўвогуле патрэбныя: 1) дасведчанасць у самых розных галінах жыцця і ў мастацтве; 2) смеласць і арыгінальнасць светаўспрымання; 3) здольнасць перакладаць вобразы візуальныя ў вобразы слоўныя (многія студэнты напісалі паводле твораў маладых мастакоў нават вершы). Пры гэтым былі выкарыстаны самыя розныя жанры (інтэрв'ю, эсэ, нататкі і г. д.). На жаль, на сёння часопіс «Маладосць» не мае магчымасці даваць каляровыя ілюстрацыі. Тут варта згадаць 1980–1990-я гады, калі ў «Маладосці» існавала традыцыя публікаваць невялікія эсэ пра маладых мастакоў, даючы на ўклейцы і на вокладцы каляровыя ілюстрацыі. Сёння, калі ў школах не выкладаецца «Сусветная мастацкая культура», перыядычныя выданні, радыё і тэлебачанне, арт-журналістыка застаюцца ці не адзінай магчымасцю навучыць людзей успрымаць, асэнсоўваць мастацкія творы, а значыць і навакольную рэчаіснасць, якая ў іх адбываецца. І паколькі сёння маладыя мастакі імкнуцца гарманізаваць свет, іх творчасць нязмушана і натуральна здольная дапамагчы выпрацаваць, выкрышталізаваць светапогляд нашым сучаснікам, звыклым найперш да ўспрымання не вербальнай, а візуальнай інфармацыі. Але публікацыі па мастацтву, падобныя да тых, дыяпазон якіх дэманструюць публікацыі ў часопісе «Маладосць», мусяць перыядычна з'яўляцца ва ўсіх выданнях. Гэта тычыцца не толькі выставак, але і музейных экспазіцый (тут можна згадаць серыю публікацый Надзеі Белавосцік у газеце «Комсомольская правда в Беларуси» (2014 год), прысвечаных лепшым мастацкім творам з калекцыі Нацыянальнага мастацкага музея Беларусі альбо рубрыку «У альбом калекцыянера» у часопісе «Мастацтва» (1980–2000 гады). Мы спыніліся на аналізе публікацый у беларускім перыядычным друку, прысвечаных выяўленчаму мастацтву, таму што, у адрозненне ад прасторава-часавых (тэатр, кіно, харэаграфія) і часавых (музыка, літаратура), прасторавыя віды мастацтва, і ў прыватнасці выяўленчае мастацтва, праз ілюстрацыі даюць магчымасць больш цэласна даносіць да чытача і глядача вобразны лад і ўвасобленую мастаком гармонію, а значыць уплываць на фарміраванне, крышталізацыю светапогляду. Але зробленыя высновы актуальныя і для публікацый пра іншыя віды мастацтва. Каб любіць свой край, сваю радзіму, самога сябе і тых, хто жыве побач, трэба спасцігнуць схаваную ў кожнай з'яве і ў кожнай асобе жывую, пульсуючую гармонію. А ў гэтым сёння могуць дапамагчы творы мастацтва і прафесійная журналістыка.